І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
'Svoboda', 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 42. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 5-го БЕРЕЗНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 5, 1957. No. 42. VOL. LXIV.

СЕНАТ ЗАЯВИВСЯ ТЕЖ ЗА ЕКОНОМІЧНОЮ ДОПОМОГОЮ ДЛЯ СЕРЕДНЬОГО СХОДУ

Вашингтон. — Сенат висловив нову заяву довір'я для президента Айзенгавера у широко дискутованій й оспорюваній частині Середньо-східнього пляну, що стосується економічної допомоги для Середнього Сходу. Великою більшістю голосів, бо 58 проти 28 Сенат відкинув поправку частини сенаторів, щоб обмежити середньо-східній плян тільки до мілітарної помочі і не ухвалювати ніякої економічної допомоги, мовляв, вона обтяжуватиме бюджет ЗДА не тільки у передбачених пляном роках, але й потому на протязі багатьох літ. За відкиненням поправки голосувало 58 сенаторів, в тому 38 республіканців і 20 демократів і за прийняттям її висловилися 23 демократи і 5 республіканців. Припинив Сенат загрозливу для середньо-східнього пляну дискусію щойно після того, як сенато... ...омилися з листом ... ...вера до сен. ... була з'ясо... нечність е... ги в серед... ні. „Серед... ція — ска... дента — ... двох небезп... ньої збройно... редньої підр... ротися з одніс... ти уваги на д... ...чало б звести внівець взагалі всі заходи ЗДА для протидіяння комуністичній агресії на Середньому Сході". В дальшому Президент стверджує дуже рішуче, що Америка не може добиватися встановлення й утривалення миру на Середньому Сході самими тільки збройними засобами і заходами, вона мусить робити це теж, задовольняючи вимоги і потреби середньо-східних народів в напрямку розвинення сільсько-господарського життя і покращання добробуту. Тому теж прийняття запропонованої сен. Расселом й іншими сенаторами поправки про обмеження середньо-східнього пляну тільки до мілітарної допомоги, створило б у світі враження, що ЗДА думають тільки про мілітарну інтервенцію. Приймаючи арґументи Айзенгавера про конечність прийняття резолюції в запропонованому вигляді, сен. Рассел все ж таки ще раз підкреслив свої побоювання про небажані наслідки ... приводу економічної допомоги для Середнього Сходу. ...ісля відкинення Сенатом ...правки про обмеження середньо-східнього пляну до ...ілітарної допомоги в полі...чних колах сподіваються, ... цей плян буде прийнятий ...натом повністю у вівторок ... в середу цього тижня.

Секретар фльоти Томас зрезиґнував

Вашинґтон. — Секретар Фльоти Чарлз С. Томас зголосив свою резиґнацію Президентові, яку Айзенгавер прийняв 1-го березня ц. р. Резиґнація Томаса важна аж від 1-го квітня. Одночасно Президент найменував на становище секретаря фльоти Томаса С. Гейтеса молодшого, який досі був підсекретарем фльоти. Чарлз С. Томас був секретарем фльоти від травня 1954 року. В повідомленні про свою резиґнацію він згадав як причину свого відходу те, що вже більше як чотири роки працює для уряду. „Мені здається, писав він Президентові, що залишаю департамент фльоти добре зорганізованим і з високим станом моралі, тому це є можливе для мене віддати його в інші руки." Президент висловив глибокий жаль із того приводу, що Томас мусів зрезиґнувати, і в признанні його заслуг, писав Айзенгавер, залишається тільки здійснити просьбу Томаса та прийняти його резиґнацію. Томас С. Гейтес був підсекретарем від 1953 року, а під час світової війни служив при фльоті. Влітї ц. р. передбачають більші зміни в оборонних департаментах, бо має відійти секретар оборони Чарлз Е. Вилсон.

Помер колишній секретар летунства Гаролд Е. Толботт

Пам Біч, Флорида. — 2-го березня помер тут колишній секретар летунства Герольд Е. Толботт. Він хворів на кровотечу і мав 68 років. Толботт був секретарем летунства в уряді Айзенгавера від січня 1953-го до серпня 1955 року. Він сам зрезиґнував із свого становища, коли виявилося, що не можна було погодити його приватних підприємств із тим високим становищем, яке займав. При його смерті була присутня його дружина Марґарет. Він залишив двох доньок і двох синів, чотирьох онуків і шістьох сестер. Тіло Толботта спалено в крематорії в Маямі. Похорон відбувся з протестантсько - епіскопальній церкві Ст. Джеймса в Ню Йорку в понеділок 4-го березня.

В АМЕРИЦІ

● **У Ню Йорку** в 1956-му році відбулося 767 конвенцій і виставок, на яких було присутніх 1,451,000 осіб. Протягом минулого року Ню Йорк відвідало 3,717,000 осіб, які залишили в цьому місті 226,975,000 долярів.

● **Повітовий суддя** в Ріверґеді 'Лонґ Айленд, Н. Й., засудив 23-річного Доналда Чемберса на п'ять років тюрми за викрадення, під загрозою револьвера, 18-річної дівчини. Чемберс доказав документами, що він є умовохворий, і суддя дозволив йому замість тюрми перебути два роки в шпиталі.

● **Президент Айзенгавер** прийняв резиґнацію амбасадора в Бельгії Фредеріка М. Алджера, який займав це становище від 1953 року. На його місце призначено Кліфорда Фолґера.

● **Голова Американської Федерації Праці — Конґресу Індустрійних Організацій** Джордж Міні домагається встановлення стандартних засобів безпеки для робітників, які працюють в атомових фабриках.

● **Представник Айзенгавера** в справах мадярських утікачів, Трейсі Вурґіс, повідомив Президента про свою резиґнацію, бо переселення утікачів до ЗДА вже закінчилося. До ЗДА прибуло з Мадярщини 27,373 втікачі, які роз'їхалися по різних стейтах. В таборі Кілмер, Н. Дж., залишилося тільки 1,594 особи.

● **Демократичний конґресмен** Джан Е. Мосс запитує секретаря оборони Чарлза Е. Вилсона, як це можливе, що офіційно цивільні особи не можуть користати з військового передбачування погоди, а тим часом кожна особа, в тому числі й совєтський амбасадор, може зателефонувати на число 79355 в департаменті оборони, і негайно дістане відповідь з прогнозом погоди.

● **Поліція заарештувала** 18-річного Роберта Гафа і 16-річного Реймонда Коллінса, які підпалили Відділ Публічної Бібліотеки в Брукляні. Їх звільнено з тюрми за кавцією 7,000 долярів з кожного.

● **Військові гелікоптери** доставляють харчі, коци і питну воду відтятим від світу жертвам повені в місцевості Вилсон Крік, Вашинґтон.

Сенатор Ґрін закидає Айзенгаверові недотримування засади двопартійности

Ню Йорк. — Голова Сенатської Комісії Закордонних Справ 89-річний сенатор Теодор Дренсіс Ґрін 3-го березня промовляв на прийнятті в свою пошану в готелі „Валдорф-Асторія" в Ню Йорку і закидав урядові президента Айзенгавера, що не дотримує засади двопартійности в закордонній політиці. Сенатор Ґрін сказав, що уряд звертається до демократів тільки тоді, коли виринають клопоти в закордонній політиці, яких сам не може розв'язати. І так в політиці на Середньому Сході уряд звернувся за порадою до демократичних членів Конґресу аж тоді, коли довів до того стану, що його важко було розв'язати. Тепер демократи мали б помогти вирішувати ту проблему, яку досі сам республіканський уряд вирішував і довів її до сліпого кута. Найстарший віком сенатор Ґрін домагався, щоб уряд завжди вів двопартійну закордонну політику, а не аж тоді, коли настає криза в якійсь проблемі закордонної політики. — Сенатор Ґрін говорив також в Луїсбурґу, Па., і при кінці своєї промови під час „Тижня Бірми" в Бокнелл університеті заявив, що „життєвим інтересом ЗДА є підтримувати всі змагання інших народів в тому, щоб вони були вільні і незалежні". Він хвалив Товариство Бокнеллсько-бірменське, яке існує 100 років, коли перший студент із Бірми вчився в тому університеті. Але сенатор Ґрін згадав і про те, що, на нещастя, в світі існують і такі уряди, які переконані в тому, що „виховання, техніка і торгівля існують на те, щоб вможливити економічне панування над іншими державами". Сенатор Ґрін мав на думці СССР, який змагає до поневолювання інших народів.

Ч. Е. Віттакер найменований на суддю Найвищого Суду

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 2-го березня ц. р. найменував федерального суддю 56-річного республіканця Чарлза Івенса Віттакера на суддю Найвищого Суду ЗДА. Віттакер займе становище 72-річного судді Стенлі Ф. Ріда, який зрезиґнував із огляду на свій вік. Таким чином суддя Віттакер буде вже четвертим членом Найвищого Суду ЗДА, якого найменував президент Айзенгавер. Давніше він призначив був на головного суддю Ірла Воррена і на суддів того ж суду Джана М. Гарлана та демократа Вільяма Дж. Бреннана, якого саме тепер затверджує Сенат. Сенат мусить затвердити і номінацію Віттакера. Айзенгавер дотримує своєї обіцянки і найменовує на членів Найвищого Суду ЗДА тільки визначних правників, які вже займали високі суддейські становища.

Труман домагається „ясної й енергійної" закордонної політики

Омага, Небраска. — Колишній президент Гаррі С. Труман промовляв на прийнятті „Бет Ізраїл Синаґоґ" і сказав, що вже давно настав той час, щоб республіканський уряд президента Айзенгавера почав вести „ясну і енергійну" закордонну політику, бо внаслідок дотеперішньої „політики за течією і політики зволікання" на Середньому Сході і в Европі виникає небезпека для ЗДА та зменшення оборонних сил вільного світу і разом із тим і цієї країни. „Теперішня ситуація є тяжка і повна небезпек", казав колишній президент. Довготерміновий плян політики Айзенгавера на Середньому Сході є покищо тільки в початках, казав Труман, але він не дає тепер жадної можливої розв'язки важливих проблем, які стоять перед світом. На думку Трумана уряд повинен використати весь свій вплив на те, щоб настав мир в тому районі світу, він мусить виявити своє становище, і, що найголовніше, повинен працювати з своїми приятелями і союзниками.

В Кубинській Республіці продовжено вийнятковий стан

Гавана, Кубинська Республіка. — Кубинський президент Фульхенціо Батіста разом із своїм кабінетом продовжив припинення деяких конституційних прав на 45 днів, бо давніше обмеження деяких конституційних прав мало скінчитися 2-го безеня. Це зроблено тому, що ще й тепер не припинилися терористичні акції на цьому острові. На це рішення кабінету мало вплив і те, щоб запевнити спокій для цукрового збору і щоб запевнити спокій для американських туристів, які саме тепер в більшому числі прибувають. В комунікаті кабінету міністрів говориться і про те, що ворожа пропаґанда поширює вісті про нібито неспокої в країні, щоб ширити замішання в економіці і політичній ситуації країни".

Мистецька виставка, дві доповіді і запусти в Ню Йорку

Ню Йорк. — Відкриття Третьої Виставки Т-ва Молодих Образотворчих Мистців, доповідь д-ра Л. О. Ортинського про Сучасний стан німецько-українських відносин та доповідь Вол. Рудницького про Заведені надії на український леґіон з Італії і запустна забава ОДУМ були ширше відомими подіями в цій метрополії впродовж минулого кінця тижня.

Виставку Т-ва Молодих Образотворчих Мистців, що об'єднує студентів і абсольвентів американських мистецьких шкіл, відкрив минулої п'ятниці 1-го березня, в Літ.-Мист. Клюбі голова того Клюбу, проф. Сергій Литвиненко, після чого промовляв голова Т-ва п. Євген Саламаха. Молоді поети Б. Бойчук і Ю. Тарнавський читали свої твори, а Ю. Богачевський відспівав кілька пісень при акомпаніяменті Олі Дмитрів. У виставці, що буде відкрита лише кожної суботи від 8-ої до 10-ої год. вечора і кожної неділі від год. 10-ої рано до 10-ої вечора впродовж трьох тижнів, беруть участь своїми творами: Володимир Бачинський, Ярослав Вижницький, Ярослава Геруляк, Зиновій Онишкевич, Аркадія Оленська-Петришин, Борис Пачовський, Богдан Певний, Михайло Урбан, Богдан Титла, Христина Оленська, Анатоль Коломиєць, Константин Мілонадіс та Юлія Широцька.

Д-р Л. О. Ортинський виголосив свою доповідь, що відбулась з рамени Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, в приміщеннях Народного Дому в суботу, 2-го березня, ввечорі. Приявних на доповіді біля 100 осіб. Доповідач щойно недавно прибув до цієї країни саме з Німеччини та виявив основне знання справи, про яку доповідав. Доповідь д-ра В. Рудницького відбулась на форумі Об'єднання б. Вояків Українців у тому самому часі в залі Літ.-Мист. Клюбу.

ІЗРАЇЛЬ ЗАЯВЛЯЄ СВОЮ ГОТОВІСТЬ ЕВАКУВАТИ ЄГИПЕТСЬКУ ТЕРИТОРІЮ

Ізраїльський міністер закордонних справ Ґольда Маєр, колишня американська вчителька, виголошує перед Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй в п'ятницю 1-го березня промову, в якій заявила готовість Ізраїлю „цілком і швидко" відкликати свої війська з решти зайнятих ними єгипетських земель.

Ніксон має великі успіхи в подорожі по Африці

Аккра. — Віце-през. Р. М. Ніксон, який разом із своєю дружиною Патріцією поїхав на офіційне проголошення самостійности Золотого Побережжя і при цій нагоді має відвідати в „місті доброї волі" вісім африканських країн і Італію, прибув в неділю 3 березня до столиці Золотого Побережжя Аккри. Він мав великий успіх зараз в першій країні на чорному континенті, куди загостив, — в Марокко. Він заскочив керівні марокканські чинники і широкі маси, числом 200,000 осіб, що вийшли на вулиці столиці краю, Рабату, вітати його, тим, що двічі казав зупиняти авто, висідав, стискав руки арабам, гладив дітей і за посередництвом перекладача перекидався кількома словами з сірими людьми. Це викликало небувале захоплення арабів. В ділових розмовах із султаном Мохаммедом V і його дорадниками Ніксон здобув їх ню згоду і прихильність щодо „доктрини Айзенгавера" та засадничу згоду на продовження права ЗДА користуватись морсько-летунськими базами в Марокко. З свого боку Р. Ніксон славив Мохаммеда V., як того арабського монарха, якого значення більше, як лише володаря однієї країни. Часописи пояснюють, що під цим треба розуміти амбіції Мохаммеда V довести до федерації північно-африканських країн — Марокко, Тунісії і Лібії, — при чому ЗДА ставляться до цієї ідеї дуже прихильно. Віце-президент Ніксон відвідав згадані американські бази, влаштовані в часі останньої світової війни за згодою Франції. Пані Ніксон була першою жінкою, яку султан офіційно прийняв. Вона відвідувала разом з марокканськими жінками місцеві школи. — Проголошення Золотого Побережжя державою Ґана відбудеться в середу 6-го березня ц. р.

Доллес виїздить на далекосхідню конференцію

Вашинґтон. — Державний секретар Джан Фостер Доллес, безпосередньо після дводенних нарад з німецьким міністром закордонних справ Гайнріхом фон Брентано, який в минулу неділю прибув до Вашинґтону, відлетить в середу цього тижня до Австралії, щоб взяти участь у конференції держав СЕАТО — Організація держав Південно-Східнього Азійського Договору, — куди належать ЗДА, Англія, Франція, Філіппіни, Сіям, Пакістан, Нова Зеляндія і Австралія. Ця третя з черги конференція названих восьми держав матиме тепер особливе значення у зв'язку не тільки з дальшим поступом комуністичної пенетрації на терені вільних держав Азії, але й пляном індонезійського президента Сукарна включити комуністичну партію в керівницьку надурядову державну раду. Другий відтинок, на якому комуністи можуть збільшити свої впливи, це Японія, яка, сподіваючись для себе господарських користей, пожвавлює торгівлю з комуністичним Китаєм. 17 березня ц. р. Доллес має вернутись з тієї конференції назад до столиці ЗДА, після чого зараз же відлетить на Бермуди разом із президентом Айзенгавером, на зустріч із англійським прем'єром Геролдом Мекмілленом і його міністром закордонних справ Селвайном Ллойдом в дні 21 березня.

Німецький міністер закордонних справ прибув до ЗДА

Вашинґтон. — Міністер закордонних справ Німецької федеративної Республіки Гайнріх фон Брентано прибув в неділю 3-го ц. м. літаком до Вашинґтону, щоб, перевести з президентом Айзенгавером і державним секретарем Дж. Ф. Доллесом вичерпні розмови передусім про найбільшу справу, яка безпосередньо цікавить всіх німців — проблему з'єднинення Німеччини. Фон Брентано був останній раз у Вашинґтоні в 1955 році. Від того часу — як він це підкреслив у своїй промові, яку виголосив зараз після свого приїзду — на терені Европи зайшли великі події, у світлі яких треба перевірити давні позиції в найважливіших питаннях. Приїзд фон Брентано — за пресовими коментарями — актуалізує знову европейські проблеми, які наче відійшли були в тінь, витиснені в останніх тижнях і місяцях проблемами Середнього Сходу.

Папа Пій XII скінчив 81 р. життя

Рим. — Папа Пій XII скінчив в неділю 2-го березня свій 81-ий рік життя та водночас 18-ий рік від часу його вибору на Апостольський престіл. Проте Папа перевів той день без ніяких змін. Єдиним винятком були бажання, що їх склав йому після його скромного сніданку штаб його найближчих співробітників і Ватиканська служба. Папі показали стирту ґратуляційних депеш і звернень, при чому деякі з них відчитано. Офіційне парадне святкування відбудеться щойно 12-го березня, у 18-ті роковини інсталяції Папи на Апостольському престолі. В його честь вікрито в понеділок 4-го березня ц. р. новий шпиталь у Римі „імени св. Євгена": світське перше ім'я Папи — Євген. За лікарським ствердженням здоров'я Папи на початку його 82-го року життя — дуже добре, що є чудом після його минулорічної дуже важкої недуги.

ІЗРАЇЛЬ ЗВОЛІКАЄ З ЕВАКУВАННЯМ ЄГИПЕТСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ

Об'єднані Нації. — Всупереч своїй заяві з п'ятниці мин. тижня про згоду на відкликання своїх військ з побережжя затоки Акаби і смуги Ґази, Ізраїль знову відтягається зробити це. Ізраїльський уряд нараджувався над цією справою в минулу суботу й неділю, але не прийняв ще остаточного рішення. Заповіджено, що це станеться щойно в понеділок 4 березня та що ізраїльський прем'єр Бен Ґуріон предложить цю справу ізраїльському парляментові „кнесетові". Річ у тому, що виявилась опозиція проти відкликання військ з єгипетської території всередині партійної коаліції уряду Бен Ґуріона і тому урядові грозить упадок. Тому Бен Ґуріон мусить поставити у зв'язку з заявою міністра закордонних справ Ґолди Маєр в ОН — внесок на вотум довір'я збоку парляменту. — Гостра реакція радикальних елементів в Ізраїлі та схвилювання урядових ізраїльських кол на терені Об'єднаних Націй і в Ізраїлі — були несподіванкою для Заходу, зокрема американських чинників, які в п'ятницю, після виступу ізраїльського міністра закордонних справ, Ґолди Маєр, були переконані, що криза закінчилась мирно і спокійно і що тепер, після відходу ізраїльських військ з єгипетської території, прийде наступна складна стадія — вплинути на Єгипет, щоб він тривко замирився з Ізраїлем та щоб він помирився з Заходом в Суезькій справі. Ґолда Маєр склала на засіданні Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй заяву в минулу п'ятницю 1 березня ц. р., в якій заявила готовість „цілком і швидко" евакувати побережжя затоки Акаби і смуги Ґази. Зараз після мін. Ґолди Маєр промовляв амбасадор ЗДА в Об'єднаних Націях, Генрі Кебот Ладж. Він підкреслив, що Ізраїлеві не дано жадних ґарантій, бо ЗДА завжди стояли на становищі, що Ізраїль не має права ставити політичні передумови, тільки мусить беззастережно виконати резолюцію ОН з 2 листопада про відкликання своїх військ з Єгипту. Ладж признав теж ще раз право Єгипту до смуги Ґази. Та заява Ладжа, яка — за коментарями преси — мала втихомирити арабські держави, стурбовані останніми американсько-ізраїльськими переговорами, з черги схвилювала Ізраїль. Щоб заспокоїти арабів, державний секретар Доллес запросив був до себе в минулу п'ятницю представників 9-х арабський країн і запевнив їх, що американський уряд не дав Ізраїлеві ніяких „концесій" коштом арабських прав та що між ЗДА й Ізраїлем не зроблено ніякої тайної умови. Все ж — як запевняла преса — арабські дипломати не були захоплені і стримались від вислову своїх думок. Коли в Ізраїлі настала така внутрішня опозиція супроти прем'єра Бен Ґуріона за його згоду на евакування решти єгипетської території, що ізраїльський уряд чотири години радив в суботу, дармащо це було жидівське свято, і коли відкликано вже заповіджену зустріч з генералом Бирнсом та під знаком запиту знову опинилась справа евакування побережжя Акаби і смуги Ґази, президент Айзенгавер депешував знову Бен Ґуріонові, щоб Ізраїль виконав те, що вже обіцяв зробити.

Комуністи приглушують всі радіо-передачі з Заходу

Мюнхен. — Від здавлення мадярського повстання Москва і всі її сателіти посилили акцію заглушування всіх радіо-передач із Заходу в більшому ступні, ані ж вона велася за найгірших часів холодної війни. Встановлено за залізною заслоною цілу сіть приглушувальних стацій, за вказівками і керівництвом фахівців, при чому приглушування стосується не тільки радіовисилень ЗДА — Голосу Америки і Радія Визволення — та англійської Бритіш Бродкестінґ Компані, але й радіовисилень з Ізраїлю, Туреччини, Греції, Італії, Ватикану, Франції, Люксембурґу, Канади і Еспанії. Спеціяльна приглушувальна сіть завішена, наче завіса, між Середнім Сходом і Заходом, при одночасному скріпленні радіо-пропаґандивної кампанії комуністів, призначеної для Середнього Сходу. Західні фахівці обраховують, що та кампанія коштує комуністам до цього часу коло 1 більйон долярів. Поляки скаржилися під час минулорічних переговорів з Москвою, що виконування совєтського приказу, щоб приглушувати західні авдиції, коштує Польщі річно 20 мільйонів долярів. Самі Совєти найменше двічі стільки витрачають грошей на приглушування західніх авдицій, ані ж на продукування власних.

У СВІТІ

● **У Німеччині** зростає кількість жидів. В 1950 році в усій Західній Німеччині було 18,000 жидів, а тепер є їх 45,000. Гадають, що насправді їх є більше, але вони не охоплені статистикою. У самих жидівських організаціях є 25,000 членів. Із зростом числа жидів в Німеччині — знижується їх пересічний вік. Кілька років тому пересічний вік німецьких жидів становив 58 років, а тепер становить 46. Найбільше жидів приїздить до Німеччини з Палестини — це з-правила ті, які жили в Німеччині раніше.

● **У Франції** поліція перевела масові арешти серед альжирських націоналістів. В Альжирі діють дві націоналістичні організації, які між собою суперечничають, але обидві збирають у Франції між тамошніми північними африканцями гроші і вербують добровільців до підпілля. Французька поліція арештувала численних альжирських емісарів, сконфіскувала різні документи і коло 25 мільйонів франків ($ 70,000) організаційного фонду. Комуністичне віче у справі Альжиру, яке мало відбутися в Парижі, заборонено.

● **До Гонґ-Конґу прибув** з комуністичного Китаю 23-річний Семюел Дейвід Говкінс, колишній американський вояк, який, попавши в комуно - китайський полон, відмовився вертатись до Америки. Усіх таких неповоротців було 21. Шість із них вже вернулися, а один помер в Китаї. Говкінс твердить, що безпосередньою причиною, яка розчарувала його в комунізмі і спонукала заявити китайцям, що він хоче вертатися до ЗДА, була совєтська поведінка на Мадярщині. Говкінс був студентом Народного університету в Пейпінґу.

● **Кол. англійський прем'єр** Антоні Іден помалу видужує після гарячки, яку набув на кораблі в дорозі до Нової Зеляндії, куди їздив на запрошення свого приятеля, прем'єра тієї країни. Уперше за два тижні він встав на короткий час з ліжка. В місцевості, де живе Іден з дружиною, лікаря нема, і лікарі мусять їздити до нього щоденно з Окленду за 35 миль.

● **Совєтський комсомол** (Союз комуністичної молоді) заповів гостру кампанію „за піднесення моралі соціялістичної молоді". ЦК Комсомолу нараджувався, якими способами найкраще боротися з пияцтвом, лінивством, хуліґанством і деморалізацією серед молоді. Комсомол в СССР нараховує тепер 18 мільйонів осіб обох статей. Найбільша журба його партійних керівників полягає в тому, що молоде комуністичне покоління „домагається від держави більше, як дає державі".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

РЕАБІЛІТАЦІЯ... СТАЛІНІЗМУ

У зв'язку з започаткованою в лютому минулого року Хрущовим кампанією проти „культу особи", себто проти Сталіна, почалася була в СССР несмілива і доривочна акція „реабілітування" деяких зліквідованих за життя Сталіна письменників. Невеличку частину із розстріляних чи померлих в тюрмах або концентраційних таборах „реабілітували" посмертно і створили комісію для... збирання та видавання їх посмертної спадщини. В цій категорії опинилися такі українські письменники, як Микола Куліш, Василь Бобинський, Мирослав Ірчан, Валеріян Підмогильний, Василь Блакитний (Еллан), Борис Антоненко-Давидович, Іван Микитенко, Олександер Досвітній, Іван Дніпровський, зліквідований німцями Євген Фомін та ще мабуть деякі. З-поміж тих, що лишилися живими, зволено „високчайшими указами" поновити в членах Спілки письменників України як жертв „культу особи" тільки небагатьох: авторку „Людоловів" Зінаїду Тулуб, Володимира Гжицького, Юрія Шкрумеляка, Гната Хоткевича, Валеріяна Поліщука та ще деяких.

Як тільки ж у Кремлі затрубіли на відступ і Хрущов почав реабілітувати Сталіна, визнаючи його „величезні заслуги в боротьбі із внутрішніми та зовнішніми ворогами Совєтського Союзу" і проголошуючи його „великим комуністом, великим оборонцем марксистської лінії і переможцем над фашистами", — повіяло новим вітром і в літературі, зокрема в українській, бо в російській багато ліквідованих не було. З цього погляду дуже характеристична заява московського наказного комісара для української літератури, першого заступника голови СПУ Л. Новиченка, підкреслена в його доповіді на 4-му пленумі згаданої спілки в січні ц. р. В цій заяві Новиченко зробив повний відворот від десталінізації, заявивши: „ми не можемо... трактувати неправильною і непотрібною всю ту боротьбу, що її наша письменницька громадськість провела під керівництвом партії проти націоналізму і космополітизму... Так, були допущені в цій боротьбі відомі переборщення, були неправильні й надто суворі обвинувачення окремих людей, в ряді випадків застосовано невідповідні методи „лікування" літературних хвороб. Але за всім цим не можна забувати про позитивне значення, що його в цілому мала для нашої літератури боротьба з ідейними помилками, які загрожували завести деяких наших письменників на неправильні позиції."

Так легко і так нікчемно виправдав Л. Новиченко всі ті жорстокі переслідування і нищення, що їх зазнали українські письменники, мистці, критики і науковці за життя Сталіна, підкреслюючи водночас... „позитивне значення" боротьби, яка завела до тюрем і концентраційних таборів або привела до смерти сотки безневинних людей тільки за те, що вони були українцями і думали по-українськи, а не по-московськи. Цією своєю заявою Л. Новиченко перекреслив офіційно увесь дотеперішній „відлиговий", чи пак реабілітаційний" процес, накресливши водночас традиційні сталінські рямки „соціялістичного реалізму" для дальшого розвитку української літератури та брутально перестерігши українських письменників проти будь-яких відхилень від „партійної лінії". Наскільки рішучим і безкомпромісовим є зворот у підсовєтській Україні до сталінізму, доказує і випадок з якимсь Н. Руденком, який відважився ствердити, що „справжніми реалістами" совєтські письменники стали не за Сталіна, а після XX з'їзду КПСС. Бідолашного Руденка за його виступ не тільки закричали, але й осудили і Новиченко, і самі його колеги.

Про повну реабілітацію сталінізму в керованій московськими комісарами підсовєтській українській літературі свідчить і те, що останнім часом про „реабілітованих" і „поновлених у правах" письменників немає й згадки. Глухо не тільки про тих, що погинули і не можуть боронитися проти „реабілітації" (нічого — поза малими винятками з поезій Фоміна, деяких п'єс Микитенка і байок Блакитного в... „Перці" — не вийшло із розреклямовуваних видань їх посмертної спадщини). Мовчить, поза Гжицьким, що опублікував одно оповідання, і Юрою Шкрумеляком, що йому наказали виступити із зверненням до еміґрантських письменників (між ними вже й покійних), і більшість „поновлених у правах" письменників. Треба думати, що при сучасній реабілітації Сталіна ці „реабілітовані" чи пак недостріляні й недомучені взагалі не зможуть вже прийти до слова, і поповнять довгі ряди померлих.

Все це доказує, що українська література, наука і мистецтво зазнаватимуть і далі, як зазнавали досі, випробуваного сталінського терору, з допомогою якого Москва вдержує в ярмі поневолені народи.

ЗАСАДИ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

У тижневому додатку „Ню Йорк Таймсу" появилася стаття Кліффорда Кейса, сенатора з стейту Ню Джерзі, в якій він пише про те, що Республіканська партія мусить прийняти за свою філософію президента Айзенгавера, бо ця філософія — сприйнятна для більшости американського народу.

На думку сенатора Кейса, і Демократична і Республіканська партія не мають тепер такої програми, яка відповідала б більшості американського народу. Але республіканці легше можуть прийняти Айзенгаверів республіканізм, і тим самим запевнити собі прихильність більшости американських виборців і довший час бути при владі.

Важко накреслити філософію будь-якої американської партії, бо в стислому значенні її зовсім немає. Американці — це прагматичний нарід, який не має нахилу до філософічної контемпляції. І тому це є правдою, коли хтось твердить, що „Америка не має тривкої ідеології".

Але тут треба додати, що американці вірять у певні загальні засади-принципи, і цих принципів постійно тримаються в своїх політичних діях. До цих засад належить в першу чергу така:

„Ми віримо, що люди (це значить особи, а не якісь групи) — це найважливіше у світі". Англійський історіософ Тойнбі твердить, що ця засада має релігійну основу: віру в те, що людина створена на образ Бога і має в собі принаймні іскорку Божу. І це правда! Американці вірять, що всі люди мають право на те, щоб їх трактували як рівних. Американці співчувають завжди поневоленим людям і тим, яким діється кривда.

Американці є оптимістами, вони вірять, що все можна і треба поліпшувати. Та вони ніколи не втрачають здорового глузду і не дивляться на людей крізь рожеві окуляри, бо знають, що людина не є досконалою істотою. І одиниці і окремі групи людей можуть помилятися і робити зло. І тому американці завжди домагалися і домагаються розділу влади. Ця засада відноситься й до організації громадянства.

Ця засада є основною причиною того, що американці глибоко вірять у корисність системи приватної власности і приватної економіки. Але й тут американський прагматизм охороняє їх від крайностей. Вони не бояться інтервенції уряду, коли бачать, що внаслідок цієї інтервенції життьова стопа піднесеться, або це забезпечить людей проти того лиха, проти якого вони самі неспроможні боротися.

Американці не люблять насильних і революційних змін. Вони проти того, щоб одну верству населення виставляти проти іншої. Вони знають, що не можуть мати безпеки, поки всі інші народи не є забезпечені. Вони не люблять демагогії, бо вірять, що толеранція і вирозуміння — це не тільки чесноти, але і конечність.

І от, це все добре розуміє президент Айзенгавер, і тому він проголошує „модерний республіканізм". Він знає, що американці — це ані „консерватисти", ані чисті „лібералісти". Американці є лібералами в мотивах діяння, але вони є консерватистами в самій дії.

Американці знають, що президент Айзенгавер керується такою практичною філософією, яка відповідає їхній психіці: він співчуває всім поневоленим, шанує гідність людини, є оптимістом, прислухається до здорового глузду при розв'язуванні різних проблем і не йде за доктриною, яка, деколи, гарно в теорії виглядає, але в практиці приносить більше зла, як добра.

Тому, твердить сенатор Кейс, попередніх виборів у 1956-му році не виграла ані Демократична, ані Республіканська партія, бо виграв їх тільки президент Айзенгавер.

З цього повинні зробити відповідні висновки республіканці. Вони не повинні слухати тих своїх членів, які твердять, що, мовляв, не виплачується бути „поміркованo поступовим", бо на поступову карту ставлять демократи. Є й такі між республіканцями, які вважають завданням своєї партії припізнювати знищення, до якого прямує людство. Республіканці повинні переконатися в тому, що немає іншого виходу, як тільки йти крок за кроком вперед.

Американці знають, що виборчі плятформи обох партій не мають великого значення після виборів, бо партійні члени Конґресу не завжди з ними рахуються. Прикладом цього є хоч би становище конґресових демократичних провідників Сема Рейбирна і Линдона Джансона, які не хотіли прислухатися до того, що ухвалює Демократичний Дорадчий Комітет, який має слідкувати за тим, щоб в Конґресі здійснювалось програму партії.

Та американські партії можуть здобути довір'я виборців, коли їм трапляється такий президент, як демократ Ф. Д. Рузвелт або республіканський Д. Д. Айзенгавер. Демократи беззастережно йшли за Рузвелтом, і тому їм вдалося так довго триматися при владі.

Тим то республіканці повинні в Конґресі підтримувати програму Айзенгавера, зробити її своєю програмою, а тоді ця програма легко може стати і програмою більшости американського народу.

Сенатор Кейс вірить, що більшість республіканських членів Конґресу дбатиме про добро партії й народу і підтримає філософію свого президента, яку прихильно приймає більшість народу. Якщо так станеться, то впродовж цієї другої каденції президента Айзенгавера більшість народу переконається в тому, що він зможе жити в добробуті та в мирі і тоді, коли на чолі уряду не буде Айзенгавера, а буде інший республіканець, який продовжуватиме ту політику, що її започаткував Айзенгавер.

ОБМЕЖЕНІ МОЖЛИВОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

На одній із своїх останніх пресових конференцій державний секретар Дж. Ф. Доллес висловив переконання, що в майбутньому держави з більшим натиском, як досі, настоюватимуть на здійснюванні прийнятих на терені Об'єднаних Націй постанов, опертих на принципах права і справедливости. Один з присявних журналістів запитав керівника американської закордонної політики, чи це стосується також Совєтів і їхніх сателітів, як ось, наприклад, Мадярщини, і чи ті держави теж у більшій мірі підпорядковуватимуться рішенням Об'єднаних Націй. „Ні, — була відповідь. — „Мені прикро сказати, але покищо немає познак, щоб країни, опановані міжнародним комунізмом, виявляли увагу і пошану до того міжнародного права, що його визнає вільний світ. Цього не роблять країни, в яких панує міжнародний комунізм" — заявив Доллес.

У цій заяві, яка потверджувала оправданий сумнів американського журналіста щодо пошани до принципів права і справедливости всіми членами Об'єднаних Націй, схоплено невтішний, повний внутрішніх парадоксів образ відносин у „світовому парляменті". З одного боку — строгість і рішучість супроти урядів вільних країн, які, шануючи право і справедливість у себе вдома, підкоряються їм також на терені Об'єднаних Націй. З другого боку — толеранція або застрашеність чи поблажливість супроти урядів комуністичних держав, які на землях, відгороджених від світу залізною завісою, гноблять народи, а в скляному палаці Об'єднаних Націй насправді лише унеможливлюють мирові зусилля. Коли б західній світ був одностайний й рішучий, то можна б було скоріше подолати комуністичну диверсію і примусити комуністичні держави більше рахуватися з волею Об'єднаних Націй. Це могло б статися тоді, коли б можна було ізолювати 9 комуністичних країн і протиставити їм 71 не-комуністичну країну. Однак, це тільки мрія, яка у відношенні до дійсности на терені ОН є повною фікцією.

Останні дебати на Політичній комісії і Генеральній Асамблеї (персональний склад тотожній) у справі евакування ізраїльських військ з решти єгипетської території, в справах Альжиру і Кипру виразно виявили розбіжності в не-комуністичному світі. До цього не-комуністичного світу належать також 27 азійсько-африканських держав, з яких, проте, тільки 5 (Туреччина, Ірак, Іран, Пакістан і Сіям) пов'язані з Заходом військово-політичними договорами. Але, напр., у справах Середнього Сходу і таких, як справа Кипру чи Альжиру, всі вони виступають разом бльоком „невтральних", у практиці в більшості випадків — разом із комуністичним бльоком. Коли сила Об'єднаних Націй в їхньому чартері, в принципах права і справедливости, про які говорив Доллес, отже в площині моралі, то безсилля цієї установи походить з реальної конфігурації сил в нинішньому міжнародному світі, в якому Совєти здобули собі вже таку позицію, що можуть шантажувати вільні держави та кепкувати з моральних засад і постанов, опертих на таких засадах.

В цій ситуації практичні можливості Об'єднаних Націй дуже обмежені. Це виявилося дуже яскраво впродовж цієї сесії Генеральної Асамблеї та надзвичайній сесії, яка попередила її наприкінці минулого року. 2-го листопада минулого року Генеральна Асамблея прийняла резолюцію, якою запропонувала Англії, Франції та Ізраїлеві негайно припинити воєнні дії і залишити окуповану єгипетську територію. Ця резолюція була прийнята 64 голосами проти 5-х (Англія, Франція, Ізраїль, Австралія і Нова Зеляндія), при 6-х, що стримались (Канада, Бельгія, Ляос, Голляндія, Портуґалія і Південна Африка) і одному, що абсентувався (Люксембурґ). Чудо такої розмірної одностайности (ОН нараховували тоді ще тільки 76 членів) можливе було тільки тому, що З'єдинені Держави і Совєтський Союз голосували разом. Але це надзвичайно рідкий випадок, який — як це тоді й пізніше зазначали пресові коментарі — в практичних наслідках приносить вільному світові сумнівну користь і ледве чи спричиниться до тривкого поліпшення міжнародних відносин. Тому й по нинішній день ведеться у вільній пресі західнього світу дискусія, чи тодішнє становище Америки, хоч безпечно оправдане моральними принципами, у практиці не покажеться з історичної перспективи неправильним.

Коли тільки погляди ЗДА й СССР у будь-якій справі розбіжні, жадної конструктивної резолюції по суті ухвалити неможливо. Здають собі з цього справу як ЗДА, так і СССР, і тому, щоб не дискредитувати цілком Об'єднаних Націй — а обидві ці держави підтримують ОН, хоч з цілком інших причин — вони „договорюються" до компромісів, що з-правила є лише млявими формулами, які не дають жадної позитивної розв'язки. Такими формулами були резолюції у справі Кипру й Альжиру, що просто рекомендували „мирну, демократичну і справедливу розв'язку", — але яку саме, як її знайти, хто має її знайти і як перевести в діло — цього нічого не сказано. Користь з таких резолюцій, які нічого не вирішували, а лише формально „полагоджували" одну точку з денного порядку і дозволяли перейти до наступної, користь з такої формалістики буває хіба та, що вона повчає всіх прихильників крайніх метод і крайніх рецепт, що світовий міжнародний ареопаг не має для таких метод належного зрозуміння. Однак і ця посередня користь проблематична, бо ж ані на Кипрі, ані в Альжирі не припинились від тих резолюцій партизанка і терор одних, а у відповідь на це — репресії і „пацифікації" других.

Але ЗДА й СССР можуть вживати тієї тактики формалістичного полагоджування „точок" тільки у відношенні до таких справ, які не виходять поза межі льокальних конфліктів. Не можна робити цього у відношенні до справ, які мають поважний міжнародний характер і погрожують — великою війною. тоді не Об'єднані Нації включаються у ладнання справи, а З'єдинені Держави, не Даг Гаммершилд, а Айзенгавер і Доллес. Це видно було наявно у конфлікті з Ізраїлем в справі евакуації району Ґази і побережжя Акаби. Засідання Генеральної Асамблеї шестикратно відкладалось, бо було відомо, що шкода тратити час, поки не з'ясована позиція ЗДА. І остаточно все узалежнилось від ролі і волі ЗДА. Ці останні раз-у-раз підкреслюють авторитет ОН і стараються зберегти його в ім'я філософії своєї політики миру. Але існують в ЗДА і поза ними у вільному світі численні державні діячі і публіцисти, які сумніваються, чи на дальшу майбутність вдасться вдержати авторитет ОН такими штучними ін'єкціями поваги, і чи на довшу мету взагалі зможе вдержатись установа, що має дуже обмежені реальні моливості для розв'язування міжнародніх конфліктів і мусить толерувати те аморальне явище, яким є в ній приявність Совєтського Союзу та його 8 підголосків.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВИМУШЕНИЙ ГОЛОС В СПРАВІ УНРАДИ

З приводу статті в „Свободі" з 25 січня ц. р., підписаної „Спектатором", заступник голови ВО УНРади інж. С. Довгаль та член ВО д-р М. Хробак (лідери фракції УСП й УНДО) вмістили спростування в „Свободі" з 15 лютого ц. р. Стаття „Спектатора" носила журналістичний характер, висловлюючи, очевидно, думки її автора. Як виглядає, Спектатор (справжнє прізвище якого нам невідоме) не приймає безпосередньої участи в політичній роботі УНРади, а тому зрозумілим є, що він міг допуститися деяких неточностей чи помилкових оцінок. Це ще не значить, що його твердження можна кваліфікувати як „неправду". Коли, прикладом, Спектатор думає, що ВО і Президія УНРади „вже довший час фактично не діють", то з цією думкою можна погодитися або ні, вона може бути помилковою, але то ще не означає, що це є якась злісна „неправда", як це суґерують автори спростування. Ми, зрештою, поділяємо твердження пп. інж. Довгаля й д-ра Хробака, що „діяльність" Виконавчого Органу „загальновідома українському громадянству". А тому це громадянство і без допомоги Спектатора може виробити думку про те, чи ця діяльність є задовільною, чи ні.

Інша річ, коли в пресі оголошується заява, підписана діючими і відповідальними за свої фракції політичними діячами. Кожне слово такої заяви, якщо воно спрямоване проти інших фракцій, поглиблює непорозуміння між політичними силами, що входять до УНРади. Тому, що нинішній момент, справді, вимагає порозуміння між фракціями УНРади й усунення минулих розходжень, ми воліли б не давати жадного „спростування на спростування". Одначе, деякі твердження авторів „спростування" на статтю Спектатора, які не є тільки виявом їх думок, але дають, справді, зовсім неправдиве насвітлення фактичного стану речей, а до того ще й зачіпають фракцію УНДС в УНРаді, змушують нас забрати голос.

Автори спростування кількаразово твердять, ніби представники трьох партій, що входять до ВО, відразу по прибутті Президента УНР до місця осідку Державного Центру подалися до димісії „і тим максимально задовольнили домагання опозиційних фракцій, але це не спонукало їх негайно приступити до творення нового ВО", від чого вони ніби демонстративно і, либонь у розумінні пп. інж. Довгаля й д-ра Хробака, „безпідставно відмовилися; ніби Президент УНР закликав усі фракції „створити новий ВО ще перед сесією"; ніби „творення ВО ніяк не зв'язане з сесією УНРади" і т. п. Отже, в дійсності, справи виглядали зовсім інакше. Президент УНР, п. д-р Витвицький уже днів десять перебував у місці осідку Держ. Центру, коли фракція УНДС виступила з ініціятивою негайного скликання надзвичайного засідання Президії УНРади. Це засідання відбувалося протягом трьох термінів (бо з різних причин не можна було в одному терміні вичерпати порядку денного): 28 і 30 жовтня та 3 листопада. Фракція УНДС запропонувала тоді схвалення і проведення в життя різноманітних надзвичайних заходів з приводу величезної ваги подій на Сході та поставила внесок приспішеного скликання вже запланованої й технічно цілком можливої, зокрема з огляду на прибуття президента УНР, IV сесії УНРа ще в листопаді м. р. Фракція УНДС вважала, що важливі світові події вимагають такого приспішеного скликання сесії, щоб прийняти відповідні до моменту політичні рішення, полагодити розходження поміж поодинокими фракціями і створити нові органи Держ. Центру на підставі повної консолідації всіх партій, що входять до УНРади. Ніяка фракція н[illegible]вила тоді вимоги ди[illegible]ж це не було [illegible]ду на пере[illegible]кож жадн[illegible] не було [illegible]нях Пре[illegible], ані 30 [illegible]кусії ли[illegible]е взагалі [illegible]ішеному [illegible]данні 3 [illegible]одівано [illegible]о димісію [illegible]ім чи[illegible]ого ВО, а [illegible]ів, інж. [illegible]робака (умо[illegible]еті, розходжен[illegible]ів ВО з пред[illegible]ВО від УРДП, а не якимись іншими міркуваннями). Інж. Созонтів та інж. Пигідо щойно аж за місяць пізніше подалися на димісію, коли то й опинився формально в стані димісії весь нинішній ВО. Фракція УРДП не вважала бо за потрібне, щоб ВО подавався на димісію перед самою сесією, однак була змушена поставою УСП й УНДО і своїм членам порекомендувати податися до димісії. Також не тільки УНДС й ОУН, але й УРДП не вважала за можливе „негайно приступити до творення нового ВО". І це зрозуміле, бо: 1. Попередній ВО мав зложити перед сесією, як то вимагає Конституція УНРади і як то було на попередніх сесіях, звіт про свою діяльність. Який звіт мав би складати новий ВО, який проіснував би лише місяць чи два перед сесією? І якби це виглядало, якби попередній ВО ухилився від обов'язку здати перед сесією звіт за своє майже трирічне існування? 2. Звичайно, ВО може бути творений і між сесіями — на підставі домовлення між фракціями і за покликанням президента. Але коли інші фракції протягом майже трьох років уперто відмовлялися поширити коаліційну базу шляхом димісії старого і створення нового ВО, то який сенс творити новий ВО перед самою сесією, що одинаково

(Закінчення на стор. 3-тій)

О. Дереш

ГАЙОВИЙ

(Із циклу: Троє ведмедів з білою латкою)

(7)

Широкою долиною між горами плила ріка. Скелясте дно з часом обнизилося, м'якші скелі пообривалися, і в тих місцях вода падала додолу сильним струменем. Від удару об плесо розбивалася вона на малесенькі краплини, що блищали проти сонця мінливими веселками. У посушне літо вода плила поволі, ліниво продираючись між вигладженими каменями. Та коли падали дощі або танули в горах сніги, ріка вагітніла і широко розливалася. Тоді вона прибирала на силі і з гуркотом котила каміння та несла на своїм хребті повириванi дерева. Бистро бігли перемішані із землею хвилі, пінилися на закрутах і спадах, одні завмирали, інші родилися і всі бігли нестримно вперед. Далеко чути було тоді шум гірської ріки, грізної й нищівної, розгніваної й безпощадної, бо воду її родили гірські громи й зливні бурі.

А коли приходили погідні дні, ріка заспокоювалася, прибирала невинний вигляд і манила до себе кришталево-чистою й холодною водою.

Восени, коли падали додолу золоті шишки, багряницею вкривалося листя буків і завмирало підшиття лісу, шелестіло пожовкле листя під стопами звірини, що шукала жиру, гуляючи по безмежних просторах Бескиду. Шалів від любовної пристрасти королівський олень, кидаючи в осінню тишу могутній виклик на двобій. Тряс розкішною, буйною короною, як середньовічний лицар прикрасою із пер на своїм шоломі. Дикий у своїй жадобі зміряти витривалість м'язів і силу ударів рогів. Ведмідь ставав на задні лапи, зривав із ліщини горіхи або перевертав кам'яні плити, викрадаючи в мишей зимові припаси. Треба було йому прибрати на вазі й приготовити запас товщу під шкірою, щоб переспати довгу зиму в ґаврі.

Мисливці переглядали стрільби, позирали нетерпеливо на календар, умовлялися про мисливські зустрічі та визначали терен ловів. Осінь манила їх пригодами й трофеями.

Над рікою в розлогій долині стояли забудовання надлісництва, що господарило лісами австрійської камери. Надлісництво обведене було воринням, а головний будинок заряду був відгороджений живоплотом із соснини. Недалеко примістився будиночок лісової залізнички, якою возили смереки та ялиці на державний тартак. Сопіла машина, тягнучи за собою довгий ряд вагончиків наладованих обкореними деревами, а її свист на перехрестях глухо відбивався від скель і лісів. Туркотіли колеса на закрутах та мостах і дзвеніли ланцюги, обмотані кругом вантажу на зупинках. Вліті приїздили принагідні літники залізничкою в гори, обпалювалися на гірському сонці, п'яніли від запаху розпеченої живиці. Під осінь з жалем покидали гірські височини й верталися до задушливих кімнат у гамірних містах.

Повище надлісництва гори сходилися. На закруті ріки течія була бистріша, і був там легкий доступ до води. Під вечір, коли сонце прощалося з лісами й ховалося за гори, грубша звірина приходила до ріки гасити свою спрагу. Стада сарен пили коротко, перериваючи щохвилини пиття, підводили полохливо догори голови і, рухаючи на всі сторони випрямленими ухами, сторожко наслухували, а потім скорим бігом ховалися в густому лісі. Відвідували ріку й стада оленів із ланями, нехтували водою при березі, а шукали холоднішої ближче рвучої течії. Від водопою вертaлися поволі, як личило королівській звірині. Коли вже присмерк лягав на землю і небо темніло, червоніючи тільки на заході, ізза гущаку, що ріс недалеко ріки, висувалася темна маса, стояла хвилину непорушно, роздивляючись і наслухуючи, а потім важкою ходою прямувала до ріки. То бурий карпатський ведмідь приходив також відвідати ріку. Часом чалапав по воді, спустивши додолу грубу голову, та коли чув свист спізненого паротяга, то спинявся нерухомо і стояв так, аж поки гомін не затихав між горами. А потім, напившися досхочу й охолодивши зогріте тіло, вдоволений й відсвіжений прямував знову в затишний ліс.

Біля водопою відбулася перша випадкова зустріч гайового Дам'яна з ведмедем. Обидва пристанули, міряючи недовірливо один одного очима. Дам'ян держав руку на прикладі стрільби, скупчений, готовий кожної хвилини стрелити в своїй обороні, а ведмідь із нап'ятими мускулами слідкував за людиною. Та видно, що людина не напастувала ще звіра, бо він, постоявши хвилину, обернувся й помалу пішов до лісу.

— „А то велика штука! — подумав Дам'ян. — Ще й білу латку має на грудях. Де ж він виховався, що я ще його дотепер не бачив? Всіх ведмедів знаю, а цього бачу перший раз. Певно забрів із сусідніх лісів. Треба буде повідомити надлісництво й прослідити, де живе".

У надлісництві незвичайний рух. Вже від раннього ранку інженер Мар запряг до праці дівчат. Миють вікна, стирають порохи, перестелюють постіль, тріпають дивани і приводять до порядку всі кімнати. Старий Дам'ян, права рука інженера, від'їхав підводою до мисливської палатки в глибині гір. Світяться помиті кедрові стіни палатки, виповнює запашне повітря кімнати. Парашка знімає із стіни запорошений образ із важкими рамами цісаря Франца Йосифа і мало що не пускає на землю.

— Ти, мой, вважай! — говорить стривожений Дам'ян. — Ти знаєш, який був би клопіт, якби ти розбила образ. Певний кримінал за образу цісарського масштабу. Тут ще обітри! Та чи ти нині не здуріла, що плюєш на образ?

— Та де на образ, то на скло, — відповідає трохи перестрашена Парашка.

— А за склом що? Не цісарський образ? Не лижи, дурна! Мокрою шматкою стирай. От дурну прислали мені до помочі. Вступися, сам повішу. Звивайся. Завтра приїжджає на лови сам пан архикнязь, фаміліянт найяснішого пана. А в мене ще роботи до лиха. У ліс треба піти, дерево перевірити, конину свіжу ведмедеві підкинути й переконатися, чи приходить до жиру.

— Та кажуть в селі, що той ведмідь чарівник, бо має білу латку на грудях, — перебиває слова Дам'яна Парашка. — Та й ще оповідають, що він дуже великий й сильний, одною лапою вбиває вола, тягне до печери й за одну ніч зжирає. Кулі його не беруться, і він усіх ведмедів повиганяв із довколишніх лісів і сам тут панує. Ой, буде клопіт вам Дам'яне, з тим ведмедем! Говорила мені тітка Мокрина, що вона знає, як зачарувати ведмедя. Треба взяти від неї вивар, піти опівночі в ліс, прошептати над ним три рази заклятгя, сплюнути чотири рази на всі сторони світу й виляти вивар на ноги, груди й голову коня. Тоді треба свиснути три рази, то ведмідь прийде, як слухняна собака. Вона багато не хоче за прислугу: тільки клепку сухих полін на зиму. Ви не будете стратні, бо й так пан Ерчикперчик всуне вам ладний гріш у кишеню.

— А тобі яке діло до ведмедя? Ти пильнуй своєї роботи й не пхай носа до чужого проса. Дивися, яке брудне вікно, що ти помила. Лізь на драбину й прочищ попелом цісарське вірло. Яка знайшлася, що буде мене вчити, як на ведмедя полювати. Дурна ти разом із твоєю Мокриною та її чарами.

(Далі буде)

ГОЛОС ЧИТАЧА

ВИМУШЕНИЙ ГОЛОС В СПРАВІ УНРАДИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

мала б відбутися? Во ж фактом є, що на кожній сесії попередній ВО, перед пленумом УНРади, подавався до димісії, щоби дати можливість усім присутнім на сесії членам УНРади мати вплив на новий склад ВО й дати йому можливість дальшої дії — на підставі спільно, на сесії, випрацюваних нових політичних напрямків. Прикладом, на другій сесії УНРади проф. Мазепа, хоч передбачалося, що він і надалі буде очолювати ВО, зголосив димісію всього складу уряду і сформував потім новий ВО. 3. Невідомо, з яких причин автори спростування втягають у партійні розгри найвищого репрезентанта Державного Центру, президента Ст. Витвицького, приписуючи йому те, чого він не робив. Президент Витвицький, прислухаючись до вимін протилежних думок на різних нарадах, ніколи не закликав фракції „створити новий ВО ще перед сесією". Він закликав лише (і лише) домовитися перед сесією про особу голови ВО та, по можливості, про склад майбутнього ВО, що мав би бути остаточно покликаний лише під час сесії. До сесії ж мав би, природньо, урядувати далі попередній ВО, який і склав би перед сесією звіт. 4. Але саме головне, перед творенням нового ВО окремі фракції мусіли політично домовитися між собою, усунути минулі розходження й устійнити спільні політичні напрямні на майбутнє. При тому стані, який запанував в УНРаді в листопаді м. р. (і то, подекуди, навіть несподівано, бо в той момент зовсім несподіваним було незрозуміле ворожє відношення фракції УСП й УНДО і до УНДС, і до УРДП), вимагати „негайного" творення нового ВО можна було хіба лише з тою метою, щоб ствердити неможливість його створення. Не було бо тоді не тільки підстави до загальної консолідації (яку треба було наново творити, бо заклик УНДС — забути в обличчі важливих світових подій минулі розходження — залишився безуспішним), але не було трьох чи двох, навіть фракцій (крім УСП й УНДО, що діяли однозгідно), які були б між собою політично домовлені. З кого ж тоді можна було „негайно творити новий ВО"?!

Є ще деякі твердження спростування, повз які не можна пройти мовчанкою, а саме: а) Підписані твердять, що проф. Є. Гловінський не зрікався заступати уступившого голову УНРади. Ця річ уже належить до минулого і тепер не має ніякого значення. Але ж усім відомо, що інж. Бойдуник передав тимчасове виконування обов'язків голови УНРади проф. Є. Гловінському. По неповних двох місяцях проф. Гловінський відмовився виконувати далі ці обов'язки. Тому що й інші тодішні члени Президії не схотіли прийняти на себе цих обов'язків, протягом понад півтора року року заступники голови УНРади по черзі головують на засіданнях Президії УНРади. Проф. Гловінський зрікся виконування обов'язків голови УНРади, поперше, тому, що йому не пощастило довести до полагодження справи димісії інж. Бойдуника, а, подруге, тому, що УНДС, не входячи тоді до урядової коаліції, не міг брати на себе відповідальности за політику цієї коаліції з становища в. о. голови УНРади. Тим більше, що кризовий стан у Президії УНРади постав у наслідок політичних потягнень ВО, що в них участи УНДС не брав і з ними, зі свого становища, не погоджувався.

б) Автори твердять, що УНДО й УСП „провадили й репрезентували активну політику ДЦ УНР впродовж останніх трьох років, а інші їх поборювали", а також, що „згадані фракції багато разів пропонували опозиційним фракціям повернутися до ВО і навіть перебрати функції голови ВО, але опозиційні фракції відмовлялися від співпраці". Де і коли члени УНДС й фракція УНДС поборювали „активну політику ДЦ УНР"? Підтримка для Держ. Центру УНР збоку членів УНДС на становищах політичних і фінансових уповноважених ВО УНРади — загальновідомі українському громадянству. Фракція УНДС ніколи не виступала проти „активної політики" ВО, якщо така була. Коли ж ми не погоджувалися з деякими політичними потягненнями ВО, то це наше природнє право, що мусить бути затримане в кожній демократії. До речі, УНДС, не входячи до ВО, далі провадив „активну політику" для української визвольної справи — і серед українців, і серед чужинців, у чому нам, власне, дехто намагався „активно" перешкоджати. Щождо того, ніби ми „відмовлялися від співпраці", то виглядає так, ніби нас просили, а ми безпідставно не хотіли працювати і „співпрацювати". Але ж співпраця поміж політичними організаціями можлива тільки при умові їх політичного домовлення. Нам же, пропонуючи „співпрацю", ставили такі домагання, часом просто дивовижного характеру (включно з втручанням у чисто внутрішні справи нашої організації), що йшлося не про співпрацю, а про диктат над нами. Виходило, що ці пропозиції робилися тільки з тою метою, щоб згодом, як це постійно й робилося, мати змогу твердити: ми пропонували, а вони „відмовлялися від співпраці"...

в) Зовсім розминається з дійсністю таке твердження спростування: „Коли на засіданнях представників фракцій УНРади було запропоновано лідерові УНДС взяти на себе функцію голови ВО і відразу приступити до творення нового ВО, то він відмовився, а поставив вимогу, щоб задовольнити вимоги ОУН, включно з поверненням інж. О. Бойдуника на пост голови УНРади". Ніколи формальної пропозиції і нікому з УНДС бути головою ВО не роблено. Двічі представник УНДС проф. Гловінський вияснював становище УНДС, що передумовою початку творення нового ВО є з'ясування стану політичної домовлености поміж фракціями, без чого не відомо, як і з кого можна ВО творити. Ніколи голова фракції УНДС М. Лівицький не говорив, що треба „задовольнити вимоги ОУН, включно з поверненням інж. О. Бойдуника на пост голови УНРади": цієї останньої вимоги (з приводу інж. Бойдуника) і сама ОУН до цього часу офіційно не ставила, хоч можна передбачати, що ОУН, як і кожна інша організація в такому становищі, буде боронити свого члена і його політичну лінію. М. Лівицький у Політичній Комісії, яка розглядає пропозиції не тільки ОУН, але й інших фракцій, весь час шукав і пропонував компромісові редакції проєктів постанов, які могли б, на його думку, задовольнити усі фракції. І треба об'єктивно ствердити, що ОУН часом ішла назустріч цим його компромісовим пропозиціям. Де ж тут його (Лівицького) „вимога задовольнити вимоги ОУН"?

На закінчення хочемо порушити ще такі справи: Нам пишуть, що серед українського громадянства, особливо в ЗДА та Канаді, поширюються чутки, ніби сесію УНРади відложено через хворобу М. Лівицького (мав би знову робити операцію) і ніби УНДС погодився з ОУН у справі зміни Тимчасового Закону УНР у напрямку відмежування УНРади від леґального Держ. Центру Української Народної Республіки. М. Лівицький справді звертався з деяким проханням до фракцій УНРади в зв'язку не з „поновною хворобою", але деякими порадами своїх лікарів. Однак, він не просив відкласти сесію, а, навпаки, просив приспішити її відбуття (не 9 лютого, а 2 лютого). Фракція УНДС стояла також на тому становищі, що сесію можна і треба відбути 9 лютого, а не перекладати її на 16 березня.

Ми не знаємо, чи ОУН має намір поступитися якимись статтями Тимчасового Закону, що йшли б на некористь державницького характеру нашого Центру і порушували б у чомусь традиції, тяглість і законність Української Народної Республіки. Ми зверталися за висненнями до компетентних чинників ОУН і одержали від них заперечення приписуваних їм намірів, зокрема нам заначено, що статтю інж. О. Бойдуника в „Свободі" з 16 лютого ц. р. п. н. „Четверта сесія УНРади і консолідація" неправильно інтерпретується. В кожному разі, цілковитим абсурдом було б припускати, ніби УНДС міг би піти на якісь компроміси в справі нашого незламного „вірую": прагнення відновлення народоправної Української Народної Республіки, непохитна вірність прапорам наших Визвольних Змагань — прапорам УНР, як протиставлення узурпаторському, Москвою настановленому „урядові" совєтської України.

УНДС стоїть за загальну консолідацію всіх українських політичних сил у вільному світі й за об'єднання їх довкола Держ. Центру УНР. А, в кожному разі, вважаємо за наполегливий імператив сучасного моменту полагодження непорозумінь і консолідаційну співпрацю всіх партій, що входять до УНРади. Якби в цей відповідальний історичний момент якась фракція залишилась в опозиції або навіть, що це значно гірше, вийшла з УНРади — це було б непростимим ударом на українській національно-державній в и з вольній справі. Не зважаючи на минулі розходження і взаємну полеміку поміж фракціями УНРади, нічого не сталося аж такого, що унеможливлювало б дійти до згоди й справжньої співпраці на майбутнє. І тому УНДС іде на IV сесію під гаслом повної консолідації з участю всіх фракцій УНРади у всіх органах Державного Центру — без дискримінацій і без закладання „вето" на будь-яких представників фракцій щодо зайняття ними цих чи тих становищ. Всі фракції повинні піти на взаємні поступки, щоб не було в результаті ні „переможців", ні „переможених". З цього становища УНДС не зійде, бо ми вважаємо, що воно є в інтересах нашої загальнонаціональної Визвольної Боротьби і що воно відповідає бажанням широких кол українського патріотичного громадянства.

За Президію ЦК УНДС:
Микола Лівицький, ур. голова;
Євген Гловінський, ген. секрет.
Мюнхен, 24 лютого 1957.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Нюарк, Н. Дж.

Свято 22 Січня.

В приявності української делеґації з Джерзі Ситі і Нюарку, губернатор стейту Н. Дж., п. Роберт Б. Майнер в Трентоні підписав 10 січня ц. р., декларацію про проголошення дня 22 січня 1957 „Днем Української Незалежности". При тій нагоді, по короткій, гарній промові губернатора, вручено йому англомовні видання про Україну. За кілька днів пізніше і мейор міста Нюарку п. Карлин прийняв українську делеґацію, зложену з представників місцевих українських організацій і Церков, та підписав урочисто деклярацію про проголошення 22-го січня 1957 р. „Днем Української Незалежности" в цьому місті, при чому і мейорові передано англомовні видання про Україну. В слід за тим 22-го січня ц. р. на ратуші в Нюарку, на домах Укр. Централі, „Чорноморської Січі" і на домі, де приміщені наші організації: відділ ОбВУА і Пласт, розкішно повівали, побіч зоряних американських, синьо - жовті українські прапори. На ратуші в Нюарку між обома прапорами був понадто транспарент в англійській мові, який кожному прохожому пояснював, що це є день 39-х Роковин проголошення к о р о т к о тривалої „Української Н е з а лежности". Також в тому дні 22-го січня появився в місцевій „Стар Леджер" замітний довший допис ред. А. Роббінса п. н. „Українці відзначують День Незалежности". В дописі автор, покликуючись на слова адв. І. Романишина, пригадав 1918 рік, коли український нарід почав жити вільним від московських кайдан життям. Дух і ідея незалежности ще й досі живуть у серцях поневоленого українського народу і тих українців, які живуть в ЗДА. Вони не забудуть дня, коли були вільними, і змагають до того, щоб цю волю і незалежність знов осягнути.

Дня 27 січня ц. р., по Богослужбі у всіх місц. укр. Церквах і після відповідних до свята проповідях, відбулось ввечері спільним заходом УЦК, філії УКК і Гром. Комітету в залі Укр. Централі Свято для відзначення 39-х роковин державности і 38-х роковин соборности, яке почалось співом американського гимну. Опісля слідувала доповідь генерала П. Шандрука про великий змаг українського народу до волі і самостійної Української Держави. В програмі свята виступав двічі: чол. хор „Т р е м б і т а" під управою мґр. І. Городиського з піснями: Шевченка - Стеценка: „Тарасова ніч", Китастого — „Марш Україна" і Е. Садовського — „Вставай Україно". Відома солістка - сопран — п. І. Орловська - Фоменко гарно відспівала Стеценка — „Тихесенький вечір", Г. Китастого — „Нагадай бандуро", Фоменка — „Любіть Україну" і надзвичайно арію Тетяни з опери Івасик-Телесик. Фортепіяновий супровід спочивав у певних руках проф. Фоменка. Три деклямації виголосили: пластунка М. Левицька „Пісні радости свято" — М. Бось-Слава, Г. Терещук (ЮСУМА) „22 Січня", М. Прощок (ЮСУМА) „Сумівський марш", а дитячий хор під кер. проф. І. Терлецької відспівав „За рідний край". Всі точки програми учасники свята прийняли оплесками. Відспіванням українського гимну закінчилося свято, в якому замітна була велика участь молоді. Молодь місцевого пласту, по відбутому у своїй домівці апелю, численно прибула на це свято. Гарно удекорована заля за проєкт. Ф. Луцишина сцена з написом „22 Січня" причинилась у великій мірі до святочного настрою учасників на залі.

Свято Крут.

В неділю 3-го лютого ц. р. вечорі влаштували місцеві українські молодечі організації (УСГ, СУМ, ОДУМ, Пласт) в залі Української Централі Свято Крут для відзначення 39-х Роковин геройської смерти Лицарів-юнаків у нерівному бою з большевицько - московською навалою під Крутами. На сцені, за проєктом Ф. Луцишина, стояв гарний символічний хрест з написом „Крути", а під хрестом число „300", що при відповідному світлі робило на учасників свята миле враження. Програма свята, яке почалось співом американського гимну, була виконана виключно молодечими силами. Святочну доповідь виголосив голова місц. від. СУМА п. М. Почтар. Деклямації виголосили: пластунка Д. Пелех — поему В. Кравцева „Альказар", Л. Диник (з (ОДУМУ) п. Степового: „Крути", Л. Т е р е щ у к (ЮСУМ) „Герої Крут" М. Щербака, О. Пащак (ЮСУМ) „Крути" — В. Янова. Деклямації були переплітані грою на фортепіяні учениць: О. Нагнибіди і Н. Загородної. Присягою молоді Крутянським Лицарям та відспіванням українського гимну закінчилося свято, на якому, як і належало, переважала молодь. На обох святах видно було, що підростають нові молоденькі таланти.

О. У.

Пам'яті Д-ра Ісидора Кліша

До довгої листи імен наших професіоналістів, що їх серце не видержало напруженого життя, дописано ще одно ім'я: д-р Ісидор Кліш, що помер 3 лютого ц. р.

Син священика, довголітнього пароха Комарна, о. Григорія Кліша, зачав медичні студії під час першої світової війни у Петербурзі і тут як молодий студент пережив всі страхіття большевицької революції. З трудом добився до Польщі і звідти переїхав до Праги, де на Карловому Університеті промується на доктора медицини. По повороті нострифікує свій диплом у Познані та відкриває приватну практику у Комарні, де з'єднує собі широку клієнтелю своїм знанням і передовсім безінтересовністю, бо часто виходив від нього пацієнт не тільки з рецептою, але і з грішми на закуп ліків. Комарнянщина належала до економічно вбогих околиць. Об'їздить села з доповіддями на гігієнічні теми.

Хоч активно до політики не мішався, то все таки не минули його шикани зі сторони польської влади. Коли у своїй щирості звернувся до народного учителя, сина посадника Комарна з проханням, щоб той говорив до нього по українськи, бо по польськи йому тяжко говорити, цей доніс на нього до старосства і староста покликав до себе старенького батька священика і загрозив репресіями за протидержавну роботу сина.

Ніколи не відмовляв датків на народні цілі та часто наражував себе на небезпеку для української справи. Після нападу на пошту у Городку у його мешканні - канцелярії розташованій через дорогу напроти поліційної станиці, відступає своє ліжко двом учасникам нападу і вони спокійно проводять час та відпочивають перед дальшою втечею.

За німецької окупації переходить Сян та по короткому перебуванні у Холмі поселюється у Тісній і тут у його хаті знаходять тимчасове приміщення і поміч численні втікачі з-під большевицької окупації. По окупації Галичини німецькою армією вертається до Комарна і тут працює тяжко і крім того дає поміч воякам УПА, що возять його фірою до віддалених сіл на побір рекрута да для лікарських порад. Потім емігрує до Німеччини і звідти до З'єдинених Держав Америки, де з початку через мовні труднощі працює санітарем у одному зі шпиталів на Стейтен Айленд. Завдяки заходам д-ра Капітана дістається до Каунті Госпітал у Рачестері і коли здавалося, що нарешті устабілізувався, коротка недуга і смерть забирає його з-поміж живих.

Був людиною доброю, щирою, незвичайно вразливий на людське горе, великий любитель класичної музики й опери що їх знав у постановці українських, польських, чеських, російських, німецьких й американских театрів. Покійний своїй матері, до якої був дуже прив'язаний, вибудував пам'ятник, замовлений у різьбаря коштом 3,000 зол., що на польські відносини було дуже великою сумою. Варто згадати, що мама, вмираючи, у своїй останній волі відмовила участи у похороні священикам латинського обряду для протесту проти тодішньої пацифікації та нищення українських церков на Волині.

Похорон покійного відбувся 7 лютого при участі гуртка приятелів та знайомих. Похороном зайнялися пп. Цегельські, кузини покійного та пп. Маґковські.

Пам'ять про нього залишиться світлою у всіх тих, що його знали.

Д-р Володимир Ленець.

● **Пані Ф. Д. Рузвелт** 1-го березня була присутня на відкритті річної збірки Фонду для поборювання нефрози і на відкритті Виставки квітів у Вашингтоні. У вівторок вона братиме участь у чайному вечорі в клюбі вояків, моряків, морської піхоти і летунів.

ЗАКЛИК

ДО БОГДАНІВЦІВ

В травні місяці 1957 сповниться 40 років, як в столиці України Києві, революційним шляхом, за ініціятивою Полуботківського Клюбу і його голови, поручника Миколи Міхновського, але за згодою Української Центральної Ради та рішучою підтримкою 1-го Всеукраїнського Військового З'їзду, було створене наше рідне національне військо, перша регулярна військова одиниця Новітньої Української Армії. Перший Український К о з а ц ь к и й імени Гетьмана Богдана Хмельницького полк, що постав на початку творення Української Наддніпрянської Армії та який вславив себе в боротьбі за Соборну Самостійну Українську Державу і не одну славну сторінку вписав в історію Визвольних Змагань.

Отже ювілей Богданівського полку одночасно є частиною теж і 40-річним ювілеєм Української Наддніпрянської Армії. Нам — богданівцям, що тоді були одними з перших в організації Рідної Армії і першими пролили свою кров за Україну на Посту Волинському, а потім на протязі трьох років змагалися за її Самостійність, належить і нині бути першими в організації достойного відзначення цієї великої ваги історичної події.

А тому, прошу всіх побратимів - богданівців відгукнутися і подати свої думки щодо гідного відзначення нашого ювілею.

Полковник Лазуренко Степан,
б. командир Запорізького імени Гетьмана Богдана Хмельницького полку.
7530 Hafeli, Detroit 13, Mich.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 35.

	Передплата	Пожертва	Разом
Академія Пресв. Діви, Стемфорд	4.00	1.00	
М. Данило, Боффало	3.00	1.00	
В. Сусля, Бріджпорт	4.00		
А. Пашковський, Бруклин	4.00		
І. Герчук, Торонто	4.00		
Д. Ухен, Ню Александрія	1.00		
Я. Курчак, Юніондейл	1.00		
Д-р М. Комарянський, Клівленд		5.00	
В. Стецура, Торонто		3.00	
П. Гайва, Міннеаполіс		2.00	
М. Чепак, Ворен		2.00	
М. Гринішак, Елизабет		2.00	
о. П. Турянський, Стоктон		2.00	
Н. Сорока, Сан Франціско		2.00	
Д-р С. Б. Курилас, Балтімор		2.00	
І. Маречко, Клівленд		2.00	
А. Іванчук, Флашінґ		2.00	
А. Данилюк, Торонто		2.00	
С. Весоловський, Монтреал		2.00	
М. Струк, Клівленд		2.00	
Д. Макух, Ворен		2.00	
В. Пилипов, Шикаґо		2.00	
С. Сорочинський, Літл Фолс		1.00	
Д. Петрецький, Трой		1.00	
М. Савчак, Клівленд		1.00	
І. Настоящий, Шикаґо		1.00	
С. Петрик, Шикаґо		1.00	
М. Паранич, Филаделфія		1.00	
С. Рудакевич, Филаделфія		1.00	
А. Балята, І. Шикаґо		1.00	
А. Дзіковський, Пасейк		1.00	
Л. Яків, Олифант		1.00	
Т. Кашинський, Шикаґо		1.00	
Д. Пуцило, Едґелі		1.00	
Г. Сайкевич, Пексвіл		1.00	
П. Карашко, Ембрідж		1.00	
В. Логуш, Ст. Луїз		1.00	
Н. Ворончук, І. Орендж		1.00	
О. Чернецький, Питсбурґ		1.00	
М. Кримський, Ліхбурґ		1.00	
М. Пережик, Шикаґо		1.00	
Н. Угера, Клівленд		1.00	
Т. Ракочий, Олбані		1.00	
О. Сабатович, Рачестер		1.00	
В. Велиток, Бріджпорт		1.00	
П. Біланич, Деррі		1.00	
І. Гаєвський, Лонґ Айленд Ситі		1.00	
Г. Кіт, Рок Ситі		1.00	
З. Рак, Вітман		1.00	
І. Цьокан, Монтреал		1.00	
С. Біловус Стейтен Айленд		1.00	
Т. Зборовський, Ню Брітейн		1.00	
Н. Тутка, Тейлор		1.00	
Ф. Гузіль, Дітройт		1.00	
В. Теодорович, Трой		1.00	
В. Хміль, Гемтремк		1.00	
М. Стадник, І. Шикаґо		1.00	
М. Дикан, Ферню		1.00	
Г. Еваніш, Бентлейвіл		1.00	
Д. Кравець, Шикаґо		1.00	
П. Ярема, Ню Касл		1.00	
М. Івасишин, І. Ст. Луїс		1.00	
П. Архетко, Рачестер		1.00	
С. Трач, Белле Вернон		1.00	
Г. Федан, Тайтусвіл		1.00	
М. Лотоцький, Бренфорд		1.00	
Н. Н., Филаделфія		1.00	
В. Ганяк, Фарел		1.00	
Д. Паньків, Лакавана		1.50	
В. Гуля, Шикаґо		1.00	
В. Лев, Озон Парк		1.00	
Т. Фалат, Рачестер		1.00	
А. Ціздин, Балтімор		1.00	
А. Салабай, Дітройт		1.00	
І. Мельник, Флінт		1.00	
П. Івасишин, І. Ст. Луїз		1.00	
В. Поцілуйко, Дітройт		1.00	
В. Прощицький, Рейнгем		1.00	
М. Хоменушко, Ірвінґтон		1.00	
Я. Зубаль, Дітройт		1.00	
С. Мороз, Пері		1.00	
П. Лодин, Йонґстави		1.00	
Л. Панує, Норвіч		1.00	
А. Напора, Нюарк		1.00	
А. Статнік, Рай		1.00	
І. Блиха, Кліфтон		1.00	
А. Масник, Перрисбурґ		1.00	
А. Васюта, Филаделфія		1.00	
С. Бондаренко, Боффало		1.00	
В. Лисовський, Кліфтон		1.00	
В. Шевченко, Гемонд		1.00	
І. Карапура, Вудсайд		1.00	
М. Дух, Рачестер		1.00	
А. Рудник, Бабилон		1.00	
П. Савчук, Мідл Вілледж		1.00	
І. Задорожний, Нюарк		1.00	
С. Брезіцький, Ню Гейвен		1.00	
Г. Капека, Шикаґо		1.00	
Разом	$ 21.00	$ 112.00	$ 133.00
Раніше проголошено	$ 5,731.90	$ 4,229.25	$ 9,961.15
Разом все	$ 5,752.90	$ 4,341.25	$10,094.15

В списку ч. 33 передплатників „Веселки" подано помилково ім'я В. Матвик, має бути В. Матвіяс, Алендейл, Н. Дж.

З НОВИХ ВИДАНЬ

ЗБІРНИКИ

● **Волосожар.** Літературно-мистецький популярний альманах (Книга І). Об'єднання Українських Письменників „Волосожар". Ню Йорк — Филаделфія, 1957, ст. 88.

БІБЛІОГРАФІЯ

● **Україніка Канадіяна.** 1954. Склали Яр. Рудницький і Дм. Сокульський. Вінніпеґ, 1955, ст. 32. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Бібліографія ч. 2.

● **Україніка Канадіяна.** 1955. Склали Яр. Рудницький і Дм. Сокульський. Вінніпеґ, 1956, ст. 32. Українська Вільна Академія Наук. Серія: Бібліографія ч. 3.

*КУПУЙТЕ
В ПІДПРИЄМСТВАХ,
ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ
В „СВОБОДІ"*

Зі Спорту

ЛЕВИ У СІМКОВОМУ ТУРНІРІ

Леви — Фальконс 3:1

Шикаґо, 24 лютого. — Чим ближче до кінця турніру, все більше і більше росте зацікавлення у глядачів, яка із дружин у цій фінальній боротьбі зробить якусь несподіванку, здобуваючи або втрачаючи дорогоцінні точки. Коли на початку турніру всі сподівання були звернені в бік дружини „Швабен", як можливого чемпіона турніру, сьогодні вже стало певним, що вони ним не будуть. Претендентами першого місця стають „Словакс" та „Ганза".

Леви не добились надзвичайних успіхів і місце „золотої середини" мабуть буде задовільним для всіх.

В останній зустрічі Леви перемогли ще одного польського противника „Фальконс" у відношенні 3:1.

Змагання ці характеристичні гострою, нервовою грою, і з кожною хвилиною все більше напружували увагу глядачів, а вершком її були добуті Левами перші ворота —(Р. Маркевич). Вони принесли Левам перевагу, та велику моральну піддержку, брак якої є найчастіше причиною невдач. Перевага Левів, яка постійно збільшувалась, ворожила високу виграну. Другі ворота (Л. Караван) та треті (З. Снилик) остаточно вирішили заслужену перемогу і принесли ще дві точки із завзятого двобою.

Сенсацією дня був ланковий дружини Левів, М. Касіян, який із технічних причин мусів боронити воріт Левів. На диво, майже по дворічній перерві у воротарській кар'єрі, виказав він знамениту ще клясу, а його велика посвята та жертвенність, яку оплескували глядачі, у великій мірі причинилися до успіху.

Склад: Касіян, Андрушко, Тищенко, Р. Маркевич, Караван, Снилик, Ляхів, Романенко, Бахір.

М. Маркевич

„КРИЛА" ГРАЮТЬ ЗІ ЗМІННИМ ЩАСТЯМ

Шикаґо, 24 лютого. — В кінцевій фазі розгривок Сімкового Турніру в Шикаґо, „Крила" несподівано програли до „Вайкінос" 2:1, що автоматично заблькувало „Крилам" шлях до першого місця.

Жертвенна гра цілої дружини мусіла з останнім свистком, дати за виграну двом факторам: участь 5-ох змагунів попереднього дня у відбиванковому турнірі, послабила їхню кондицію, не дозволяючи розвинути повної швидкости в акціях, а одно нефортунне загравання оборонця, віддало шведам незаслужену перемогу. Одинокі ворота для „Крил" здобув Орест Галів.

Восьму рунду проти „Літс" — „Крила" розпочали „сальвою" по воротах литовців, у висліді чого —„Крила" здобули трос воріт (Ю. Куляс, Я. Перун, П. Надзікевич), а вкінці О. Голів здобуває ще одні ворота і устійнює вислід змагань на 4:1.

З 11-ма точками і з 14:8 відношенням воріт, „Крила" зустрінуться в останній рунді з першуном І Дивізії „Атлясом", і тоді вирішиться, чи „Крила" займуть друге місце.

Р. С.

СПОРТ В УКРАЇНІ

Штанґіст О. Бондаренко поліпшує рекорд України

О Бондаренко (Біла Церква), — який побив довоєнний рекорд Григорія В. Попова (!) — з клясичного триборя на 2.5 клг. — в сумі 335 клг. (змагання Україна — Болгарія, Софія 1956) — поліпшив цей рекорд на 337.5 клг.

Київ — Львів 3:1

В командній зустрічі важкої-атлетики Київ далі веде перед, вигравши 3:1 конкуренцій. Львів переміг лише в боксі 6:4. Кияни домінували у вреслінґу — клясичному 7:1, вільному 8:0, в штанзі 6:1.

Рекордове конто Ю. Мазуренка зростає

Юрій Мазуренко (Київ) — штанґіст найлегшої ваги, поставив на два нові рекорди України, з індивідуальних норм триборя — ривк 96 клг., поштовх 123.5 клг.

Нові чемпіони України в боксі

Дальші індивідуальні першенства з боксу проходили в Дніпропетровську, при участі 137 змагунів, від 13 клюбів. На ринґу бракувало ветерана М. Чорнухи, та кращого боксера Б. Дорофієва. На 10 титулів чемпіона України — Львів добув 4, Одеса 2. Львов'яни завоювали також 4 другі місця. У передової групи виразне покращання форми. Добрі кроки ставлять — В. Сиваченко (Дніпропетровськ) і Л. Третяк (Житомир).

Чемпіонами на рік 1957 стали:

Майстрами:	Віце-майстрами:
муха — В. П'ята (Сталіно),	Б. Махина (Херсон),
когут — І. Васіна (Львів),	Н. Анджанів (Севастополь),
перо — І. Петренко (Севаст.),	А. Буланов (армія),
легка — А. Будильський (м. ф.),	О. Федочинський (Львів),
1. п.-с. — І. Дегтярьов (Львів),	Ю. Антонів (Львів),
2. п.-с. — Е. Гарбузов (Сімфер.),	В. Бабенко (Київ),
1. середня — Л. Сараїв (Одеса),	А. Нефєдів (Львів),
2. середня — А. Коншин (Львів),	И. Петров (Львів),
пів-важ. — В. Чорноног (Львів),	Б. Паршин (Кривий Ріг),
важка - Е. Константінов (Одеса).	Е. Калитвянський (Київ).

Досі найдовше держить звання чемпіона України — А. Будильський — 6 разів.

Подав Богдан Прудиус.

ВСЯЧИНА

ОВОЧЕВІ СОКИ ЦЕ НАЙКРАЩІ НАПОЇ

В теплих ,південних країнах люди загально менше хворіють на шлункові недуги, головно тому, що там їдять щоденно свіжі овочі та городину й п'ють овочеві соки, які є найкращими напоями. Навіть хто вже має зіпсутий шлунок, то може його бодай частинно направити, якщо буде щоденно пити хоч по дві склянки овочевого соку: помаранчевого, яблучного, сливʼяного чи якого іншого. Але це треба робити з порадою лікаря.

ЗВ'ЯЗОК МІЖ БАРВОЮ ОЧЕЙ І ХАРАКТЕРОМ ЛЮДИНИ

Д-р Іян Кент, психіятр МкҐил Університету, написав розвідку про зв'язок між характером людини й барвою її очей. Над цим він студіював 18 років і вірить, що його висновки є правильні.

Людина з синіми очима має здібність думати логічно і є добрим адміністратором. Вона відчуває тілесні болі більш ніж інші люди, але не прагне надто любови. Вона має ясні цілі й до них прямує, любить панувати й наказувати.

Брунатні очі є властиві людині чутливій і самозосередженій. Вона відчуває спрагу любови і виробляє свої рішення більше на підставі своїх почувань ніж логічним думанням. Вона є творча в мистецтві, має здібність вільно думати, не любить наказувати і не є сильної вдачі.

Людина з зелено - сивими або брунатно - сивими очима є доброї вдачі, поводиться лагідно з усіми й є згідлива. Деколи вона буде збентежена й зворушена, а це головно тому, що хоче бути в добрих відносинах з усіми.

Але д-р Кент не пише, які очі мають злі люди, всякі злочинці та ошусти й пройдисвіти, яких так багато між нами.

Ґомулка починає переслідувати власних прихильників

Варшава. — В польській комуністичній партії продовжується боротьба між „ревізіоністами", як називають прихильників Владислава Гомулки, та „консерватистами", як називають слухняних Москві сталінців. З одного боку існує сильне невдоволення з приводу залишення в зреорганізованому польському уряді сталінця Зенона Новака, який свого часу голосував за викинення з партії та ув'язнення Гомулки, — ба навіть існують настрої проти прем'єра Циранкевіча, який був прем'єром і в перед-гомулковських роках. З другого боку сам Владислав Ґомулка очевидячки звертається проти власних прихильників, маніфестуючи перед Москвою свою „об'єктивність" в поведенні з членами партії. Так напр. він викинув з партійної „Трибуни Люду" редактора тієї газети і свого прихильника Владислава Матвіна і заслав його з Варшави на підрядне становище партійного секретаря у Вроцлаві, а призначив на його місце Леона Касмяна, який був там редактором за сталінських часів. Тимчасом польський сойм затвердив склад нового уряду. Один з послів демонстраційно голосував „проти", а вісім „стрималисъ". Найстарший в Польщі комуніст, Болеслав Дробнер, якого дійсно переслідували в післяверсайській Польщі, заявив, що він голосує за Зенона Новака, як віце-прем'єра, тільки з партійної дисципліни, але всупереч своєму переконанню. Те саме заявив проф. Оскар Лянґ. В Кракові студенти демонстрували проти Зенона Новака. Але в партійному апараті прихильники Новака дістають сильнішу позицію.

Конґресова Комісія погодилася на збільшення відсотків від бондів

Вашинґтон. — Комісія Способів і Метод в Палаті Репрезентантів погодилася на пропозицію департаменту скарбу на збільшення відсотків від ощадностевих бондів з 3-ох до 3.25-ох. Це збільшення відсотків відноситься тільки до тих ощадностевих бондів, які закуплені після 1-го лютого ц. р. Цим способом хоче департамент скарбу викликати більше зацікавлення цими бондами серед найширших кол громадянства. Комісія ухвалила також повновласті для департаменту скарбу збільшити відсоток від бондів до 3.50, якщо зайшла б така потреба. Департамент скарбу просив Комісію про повновласті збільшити відсотки від бондів до 4.25, але комісія на це погодилася, бо навіть менше збільшення відсотків збільшує інфляційні тенденції.

Бразилійський уряд проти дебати в Конґресі про американські летунські бази

Ріо де Жанейро. — Бразилійський уряд вислав повідомлення до свого Конґресу, що під ніякою умовою не погодиться на те, щоб Конґрес дебатував над справою договору із ЗДА, згідно з яким Бразилія погодилася відступити Америці острів Фернандо де Норонга для побудування дослідної бази для далекосяжних керованих ракет. Націоналістичні та ліві члени Конґресу домагалися, щоб над цим договором відбулася дискусія в Конґресі. Уряд президента Кубічека стоїть на становищі, що договір із ЗДА заключено на основі давнішого договору про бразилійсько-американську військову співпрацю з 1952 року, яку бразилійський Конґрес тоді ухвалив, тому тепер не потреба дискусії над цією справою.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Посмертні Згадки

ГРИГОРІЙ СТАРОВУШНИЙ, довголітній член УНСоюзу, Відд. 39 Укр. Січ в Сиракюз, Н. Й., помер 10-го лютого 1957 р. по короткій недузі, проживши 69 років. Походив зі села Гниловоди, Україна. До ЗДА прибув 1911 р. Полишив дружину Анастасію, доньки Анну, Елізабет, Ольгу, Юлію; синів Михайла і Джана і 13 внуків. Похорон відбувся 13-го лютого 1957 р. при участи родини, членів В-ва, приятелів, з пох. заведення до укр. катол. церкви св. І. Хрестителя, а відтак на параф. цвинтар в Сиракюз, Н. Й. — В. Й. П.!

Виділ Т-ва.

АННА МОНЮК, довголітня членка 59 Відд. УНСоюзу в Бриджпорт, Конн., померла по довгій та тяжкій недузі 17. лютого 1957 р. у 71 році життя. Покійна походила з міста Тисьмениця, пов. Товмач, Зах. Україна. Залишила в смутку мужа Григорія, дочку Ірену, двох синів Андрія і Стефана, зятя, дві невістки, 6 внуків і три правнуки. Покійна подбала, щоб вся родина була в УНСоюзі. Похорон відбувся 21. лютого з похор. заведення до укр. правосл. церкви, при участи родини, членства і знайомих, похоронено на кладовищі св. І. Хрестителя в Стретфорд, Конн. — В. Їй П.!

М. Галькевич, секр.

†

Ділимося сумною вісткою з Кревними і Знайомими, що дня 12-го лютого 1957 р. відійшла у вічність на 61 р. життя наша Найдорожча і Невіджалувана Дружина, Мама і Бабуся

бл. п. МАРІЯ СПОДАРИК

довголітня членка 246 Відд. УНСоюзу у В. Варвік, Р. Ай. Покійна походила з с. Висоцко, пов. Броди, Зах. Україна. — Вічна Їй Пам'ять!

Тяжким горем прибиті: ВАСИЛЬ — чоловік, доня, сини і внуки.

Цією дорогою складаємо щиру подяку о. Йосифові Желихівському за відправлення похоронних обрядів. Щира подяка Всім, що відвідували Покійну в шпиталі, взяли участь в Панахиді і похороні, склали вінки і квіти на могилі Покійної та несли слова потіхи і розради у нашому тяжкому горю. Ще раз Всім щире спасибіг.

Чоловік і Родина.

ПОДЯКА

З волі Всемогучого дня 7. лютого 1957 р. відійшов від нас у вічність наш Найдорожчий Муж, Батько і Дідуньо

бл. п. ІВАН ГРИБЕК

ем. поштовий інспектор.

Цією дорогою висказуємо нашу щиру подяку Всім, що з цього сумного приводу висловили нам співчуття.

Щиро дякуємо місцевому парохові укр. катол. церкви св. Духа в Брукліні о. В. Андрушкові за відправлення Парастасу і пращальні слова.

Зокрема подяка Всім тим, які були присутні на Панахиді і похороні, переслали вінки, квіти, за устні і письменні слова співчуття та пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійного.

Щиро дякуємо похоронному заведенню П. Яреми за совісне переведення похорону.

Всім наше щире Спасибіг.

Аделяйда Грибек — дружина
Ірена, Володимир, Марта, Копач — дочка, зять і внука.

ВПЛАЧУЮЧИ ЧЛЕНСЬКУ ВКЛАДКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ВИ НЕ ТІЛЬКИ КОРИСТАЄТЕ З ДЕШЕВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ В НАЙБІЛЬШІЙ БРАТСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ. ВИ ТЕЖ ДОПОМАГАЄТЕ УНСОЮЗОВІ ШИРИТИ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ ЙОГО АНГЛОМОВНИМИ ВИДАННЯМИ, ТА СКРІПЛЮЄТЕ ПОЛІТИЧНЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.

• РОЗШУКИ •

Пошукую ОЛЕКСУ ШАЛАНКЕВИЧА, нар. 1919 р. в с. Лисовичі, р-н Стрий, Дрогобицька область. В р. 1945-46 перебував в Лондоні і правдоподібно виїхав до Канади або ЗДА. Розшукує односельчанин Микола Рубльовський з родиною. Ласкаві відомості про нього прошу слати на адресу: Mykola Rublowsky, 633 E. 11th St., New York 9, N. Y.

Анна Кузів з дому Шигда зі села Теплиці, повіт Ярослав, пошукує Михайла ПАШКОВСЬКОГО із села Молоні. Хто знав би щось про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
ANNA KUZIW
2227 N. Hoyne Av., Chicago 47, Ill.
Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую мого друга ІВАНА МЕШКІВСЬКОГО (новоприбулий) правдоподібно живе в Ню Джерзі. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
I. SLUPSKY
1611 Branch Ave., Cleveland 13, O.

Пошукую свого рідного брата ЮРІЯ ПАВЛИШИНА, родом зі села Гозів Старий, пов. Долина. Прошу заграничні часописи про передрук. Хто знав би щонебудь про нього, або він сам, прошу писати на адресу:
СТЕФАНІЯ ПАВЛИШИН
385 E. 10 St., New York 9, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 3825. Товариші.

Полл дав себе переконати. — Простіть мені цю ворожість. Але, знаючи Ейвда, ви може мене зрозумісте.

— Він є кровожерливий і безсовісний... Нищив мої кораблі місяцями! Колись я вів прибуткову торгівлю... тепер я стою перед повною руїною.

— Ви ще не пропали, — потішаючи, сказав Тарзан. — Толл поглянув в холодні рішучі очі і його настрій піднісся... Після того обидва заприсяглися помститись на жорстокому арабському піратові.